

หัวข้อวิทยานิพนธ์ กระบวนการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด
อำเภอป่าสัก จังหวัดเพชรบูรณ์
ชื่อและนามสกุล นายสายัญ จิตดา
แขนงวิชา การเมืองการปกครอง
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์วิวัฒน์ เขียมไพรวัน
2. รองศาสตราจารย์รูปนรรต พรหมอินทร์

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2553

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วิวัฒน์ เขียมไพรวัน)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์รูปนรรต พรหมอินทร์)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ กระบวนการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด
อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

ผู้วิจัย นายสายัญ จิตตา รหัสนักศึกษา 2498001243 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
(การเมืองการปกครอง) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวิน
(2) รองศาสตราจารย์ฐปนรรต พรหมอินทร์ **ปีการศึกษา** 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษา (1) ขั้นตอนและวิธีการในการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ (2) ปัจจัยสำคัญที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ และ (3) ข้อเสนอแนะในการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบเจาะจง 3 กลุ่มรวม 26 คน กลุ่ม 1 ผู้นำท้องถิ่นฝ่ายบริหาร 4 คน กลุ่ม 2 ผู้นำท้องถิ่นฝ่ายนิติบัญญัติ 12 คนและกลุ่ม 3 ตัวแทนภาคประชาชน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า (1) ขั้นตอนในการสร้างการเมืองภาคประชาชน คือ (1.1) การให้ความรู้ทางการเมือง (1.2) สร้างความสำนึกทางการเมือง โดยมีวิธีการในการสร้างการเมืองภาคประชาชน คือ การฝึกอบรม และการมีส่วนร่วมทางการเมืองทางตรง (2) ปัจจัยสำคัญที่เอื้ออำนวยที่จะสร้างการเมืองภาคประชาชน คือ ผู้นำท้องถิ่นมีเจตนาธรรมที่จะสร้างการเมืองภาคประชาชน และให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณ และบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการเมืองในการถ่ายทอดความรู้ (3) ข้อเสนอแนะในการสร้างการเมืองภาคประชาชน คือ (3.1) ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความตื่นตัวทางการเมืองและก่อตั้งรวมตัวขึ้นเองโดยธรรมชาติ (3.2) เทศบาลจะต้องจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ทางการเมืองทุกรูปแบบ เพื่อประชาชน ชุมชน และภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่นลอบทบาทและอำนาจของส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในด้านการกำกับดูแลท้องถิ่น

คำสำคัญ กระบวนการ การสร้าง การเมืองภาคประชาชน เทศบาลตำบลชัยสมอทอด จังหวัดเพชรบูรณ์

Thesis title: The Process of Building Public Politics in the Sub Samor Tod Sub-district Municipality, Bueng Sam Phan District, Phetchabun Province

Researcher: Mr. Sayan Jitta; **ID:** 2498001243; **Degree:** Master of Political Science (Politics and Government); **Thesis advisors:** (1) Vivat Iampriwan, Associate Professor; (2) Thapanat Prom-in, Associate Professor; **Academic year:** 2010

Abstract

The objectives of this research were study to: (1) the steps and methods; (2) supporting factors and (3) recommendations for the process of building public politics in the Sub Samor Tod Sub-district Municipality, Bueng Sam Phan District, Phetchabun Province.

This was a qualitative research. The sample population of 26 people was divided into 3 groups, chosen through purposive sampling, consisting of 4 local administrative leaders, 12 local legislators and 10 representatives of the general public. Data were collected to using interview forms and analyzed to using content analysis.

The results showed that (1) The two major steps in building public politics were political education and building political consciousness. The major methods were training sessions and direct political participation. (2) The supporting factors were having local leaders who had the intention of building public politics, were willing to provide financial support and were able to provide training support by offering the services of personnel who were knowledgeable about politics and were able to pass on that knowledge. (3) Recommendations for continuing to build public politics are (3.1) the people should participate in politics, be politically aware and should naturally come together in groups; and (3.2) the municipality should use every possible method of public relations to encourage the citizens, communities, and civil society to take an active role in local administration, while the role and power of the central and regional government bodies in the locality should be reduced.

Keywords: Process, Building, Public politics, Sub Samor Tod Sub-district, Phetchabun Province

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ กระบวนการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบล
ชัยสมอทอด อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความรู้ความ
จากรองศาสตราจารย์วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวรรณ ประธานกรรมการที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์
ฐปนรรต พรหมอินทร์ กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ได้
ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้
 ณ ที่นี้

ธรรมดาของการเรียนปริญญาโทมาตรฐานของคนอื่น ๆ อาจใช้เวลาสั้น ๆ แต่ผู้ศึกษากลับ
ใช้เวลาเรียนไม่น้อย ในห้วงเวลาที่ผ่านมานี้ร่วมกับการทำงานไปด้วย ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ
ผู้บริหารเทศบาลตำบลชัยสมอทอด สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด และคณะกรรมการ
ชุมชนทุกชุมชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกให้
ความร่วมมือและสละเวลาในการให้สัมภาษณ์ที่มีส่วนสำคัญในการวิจัย ครั้งนี้สำเร็จด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ บิดามารดา ที่ให้การสนับสนุน คุณสุรัตน์ จิตตา
(ภรรยา) เด็กหญิงวรินทร์ จิตตา และเด็กชายกิตติพิชญ์ จิตตา ที่คอยเป็นกำลังใจ ตลอดจนครู
อาจารย์ที่อบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่ผู้ศึกษา ตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบัน และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ให้
ความช่วยเหลือและแนะนำในการวิจัย ทำให้การวิจัย ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี หากมีความผิดพลาด
ประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับด้วยความเต็มใจ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย ฉบับนี้ผู้ศึกษาขอมอบ
ให้กับผู้มีส่วนร่วมทุกท่าน

สายัญ จิตตา

กันยายน 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดการปกครองระบอบประชาธิปไตย	8
แนวคิดประชาสังคม	12
แนวคิดการเมืองภาคประชาชน	19
แนวคิดเกี่ยวกับการกล่อมเกลາทางการเมือง และวัฒนธรรมทางการเมือง	20
ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
ส่วนที่ 1 สถานภาพของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
ตอนที่ 1 ขั้นตอนและวิธีการสร้างการเมืองภาคประชาชน	41
ตอนที่ 2 ปัจจัยสำคัญที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างการเมืองภาคประชาชน	48
ตอนที่ 3 แนวทางข้อเสนอแนะในการสร้างการเมืองภาคประชาชน	51
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
สรุปการวิจัย	65
อภิปรายผล	71
ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	86
ก แบบสัมภาษณ์	87
ข รายชื่อผู้ให้การสัมภาษณ์	92
ประวัติผู้วิจัย	96

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับเพศของผู้นำฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และภาคประชาชน	38
ตารางที่ 4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับอายุของผู้นำฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และภาคประชาชน	39
ตารางที่ 4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาของผู้นำฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และภาคประชาชน	39
ตารางที่ 4.4 แสดงกระบวนการสร้างการเมืองภาคประชาชนในเรื่องขั้นตอนการสร้าง การเมืองภาคประชาชน	61
ตารางที่ 4.5 แสดงกระบวนการสร้างการเมืองภาคประชาชนในเรื่องวิธีการการสร้าง การเมืองภาคประชาชน	61
ตารางที่ 4.6 แสดงปัจจัยสำคัญที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างการเมืองภาคประชาชน	62
ตารางที่ 4.7 แสดงแนวทางข้อเสนอแนะในการสร้างการเมืองภาคประชาชน	63

ญ

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	หน้า 5
-------------------------------------	--------